



BOSNIA AND HERZEGOVINA
MINISTRY OF FINANCE
AND TREASURY

Sarajevo, 02.02.2010.god

Vijeće stranih investitora, prezentacija „Bijele knjige 2009.“

Obraćanje zamjenika predsjedavajućeg Vijeća ministara i
ministra finansija i trezora BiH Dragana Vrankića

„Poštovani gospodine Sosnowski,
Dame i gospodo,

sve vas srdačno pozdravljam i zahvaljujem na pozivu da prisustvujem današnjoj prezentaciji Bijele knjige.

Kao zemlja u tranziciji, Bosna i Hercegovina je, temeljem širokog političkog konsenzusa, pristupanje Europskoj uniji postavila kao strateški prioritet. Potpisivanjem Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju Europskoj zajednici država, te kao potencijalni kandidat za članstvo u Europskoj uniji, Bosna i Hercegovina je, u želji da što prije dosegne europske standarde, preuzela obvezu da krupnim reformama jača političku, ekonomsku i institucionalnu stabilizaciju u zemlji.

Proces harmonizacije prava i prihvaćanje europskih standarda podrazumijeva opsežne unutarnje reforme, opću konsolidaciju sustava države razvojem civilnog društva i njegovom demokratizacijom, izgradnju institucija i reformu javne uprave, snažniji gospodarski razvoj i intenzivnije vanjskopolitičko djelovanje u oblastima koje utječu na dinamiku odnosa BiH i EU.

Sve započete, kao i izuzetno važne, još nezapočete reforme, trebaju omogućiti stvaranje ekonomske, pravne, organizacijske i socijalne strukture društva u BiH sposobne za djelovanje sukladno pravilima EU.

U procesu pokretanja i provođenja tako sveobuhvatnih reformi Bosna i Hercegovina ima punu podršku i pomoć država zemalja Europske zajednice. Jedan od svojevrsnih vidova takve podrške je sadržan i u današnjoj prezentaciji Bijele knjige, koju je pripremio, i koju prezentira, Vijeće stranih investitora u BiH.

Bijela knjiga ocjenjuje stanje u oblasti prioritetnih ekonomskih reformi koje se tiču stvaranja povoljnijeg poslovnog ambijenta u BiH. Iz toga, neizostavno, proizlazi i analiziranje podrške vladinih institucija u smislu podrške domaćim i stranim investitorima. Naime, ekonomske reforme trebaju omogućiti, među ostalim, i otklanjanje zapreka stranim ulaganjima u čemu aktivnosti države imaju presudan značaj.

Međutim, zbog kompleksnosti unutarnje strukture BiH i nedovoljne posvećenosti reformama, promjene su spore i ne donose potrebna poboljšanja, ili bar kako mi to očekujemo.

Strana ulaganja predstavljaju jedan od prioriteta jačanja BH ekonomije. Ilustracije radi, istaknuo bih, da je do danas u Bosnu i Hercegovinu, u periodu od 2003.god. do 2008.god., prema podacima Centralne banke BiH, uloženo - u okviru izravnih inozemnih ulaganja - ukupno 37,478 milijardi KM i da su u 2008.god. ta ulaganja iznosila oko 42% GDP naše zemlje. Naglasio bih posebno strana ulaganja u financijski sektor i to u bankarski sustav u Bosni i Hercegovini. Strani kapital je u mnogome u BiH pridonio uspješnom procesu

tranzicije bankarstva u stabilan i jak sustav. Vratio je povjerenje u banke i dosta uspješno je odgovorio izazovima još uvijek aktualne svjetske recesije.

Bez novih stranih ulaganja Bosna i Hercegovina, zasigurno, neće moći dovoljno brzo razvijati infrastrukturu zemlje, značajnije i brže povećavati industrijsku proizvodnju i zaposlenost niti razvijati druge sektore. Imajući to u vidu posebno bih, kao upozoravajuće činjenice, istaknuo opadanje stranih investicija u Bosni i Hercegovini u vrijeme recesije što je izravno povezano s izostankom prioritetnih reformi, koje su zapreka stranim ulaganjima, od kojih su neke detaljno, i vrlo uvjerljivo, iznesene u Bijeloj knjizi, koja je danas prezentirana.

U protekle tri godine ostvarena su skromna poboljšanja u kategorijama mjerenja poslovnog okruženja izraženih kao ekonomske slobode, konkurentnost i odvijanje poslovanja. Ostvaren je određen napredak u oblasti fiskalnih i investicijskih sloboda i slobode rada. Mali napredak je postignut u ostvarivanju imovinske slobode, javne potrošnje i oslobođenosti od korupcije. Poboljšana je poduzetnička klima ali je BiH i dalje jedna od najgorih i najmanje efikasnih u regiji.

U svim navedenim kategorijama naša zemlja je, prema ocjenama, pogoršala svoj položaj u odnosu na zemlje iz okruženja, odnosno u svim navedenim kategorijama poslovno okruženje je sada relativno gore nego prije tri godine. Susjedne zemlje su, u navedenom razdoblju, radikalnije liberalizirale svoje poslovno okruženje a Bosna i Hercegovina je, jedino, uspjela zadržati postojeći kreditni rejting, koji je, međutim, najniži u regiji.

BiH je kvalificirana kao zemlja sporog tempa tranzicije ka visokim ekonomskim slobodama. Očito je kako su susjedne zemlje u izgradnji svog poslovnog okruženja, kao atraktivnijeg za strana ulaganja radile brže i efikasnije, i da su sve više privlačnije za strani kapital od naše zemlje.

Vrijednost analize i zaključaka, danih u Bijeloj knjizi, potvrđuju i istraživanja koja vrše i druge institucije, a koja se odnose na ocjene poslovnog okruženja. Takva istraživanja su obavljena u SAD od strane američke fondacije Heriteidž i poslovnog lista Val strit žurnal te od strane Duing biznisa. U njihovim istraživanjima se zaključuje da je zaustavljen prekid trenda pogoršanja u izgradnji poslovnog okruženja u BiH u posljednje vrijeme. Međutim, istovremeno se zaključuje da je u drugim zemljama Jugoistočne Europe ostvaren brži napredak, i da se reforme, u ovoj oblasti, provode sustavno, usklađeno i kordinirano.

Za vrijeme recesije ove zemlje su osigurale dodatne olakšice za odvijanje ekonomskih aktivnosti i privlačenje stranih investicija, koje su podržane realnim prioritetima i dobro utvrđenim slijedom aktivnosti. Pored toga, reforme u tim zemljama imaju svoje zastupnike u institucijama sustava, dužnosnicima i posvećenim profesionalcima i timovima.

Bez ubrzanih i temeljitih reformi BiH neće svladati probleme recesije, riješiti probleme ekonomske usporenosti i pokrenuti ekonomiju zemlje ka rastu i razvoju. Bijela knjiga, kao konkretno iskustvo poslovnih ljudi iz inozemstva, koji obavljaju poslovne aktivnosti u našoj zemlji, još jednom upozoravajuće djeluje i ukazuje nam da trebamo raditi brže i efikasnije.

A da možemo biti i brži i efikasniji pokazuje spremnost na reforme koje smo preuzeli i koje provodimo u okviru posljednjeg aranžmana s Međunarodnim monetarnim fondom. U pripremi i zaključivanju sporazuma s MMF-om bili smo veoma kooperativni na razini države i entiteta i svi zajedno odlučni da se tražene reforme provedu ma koliko teške i osjetljive one bile. Time smo odaslali jasnu i snažnu poruku svijetu da BiH provodi reforme i da nam najvažnije svjetske financijske institucije vjeruju. To je naravno dobro i to je dobar znak i za jačanje povjerenja stranih investitora i daljnjeg poboljšanja poslovnog ambijenta u BiH. Međutim nije dobro da kooperativnost i efikasnost u djelovanju različitih razina vlasti u BiH imamo samo s vremena na vrijeme ili kada rješavamo samo određena pitanja ili probleme, uvjetno kazano pod pritiskom. To upućuje na potrebu brzih i odlučnih političkih reformi kao bitnog preduvjeta poboljšanja i ubrzanja ukupnih ekonomskih i društvenih reformi u zemlji, a time i povećanju atraktivnosti BiH za ulaganje stranog kapitala.

Iz tih razloga, uvjeren sam da će današnja prezentacija biti motivirajuća za sve, a posebno za one koji izravno rade na provođenju reformi u našoj zemlji. Očekujem potpuniji angažman na ubrzanju promjena, koje se, u cilju stvaranja povoljnijeg poslovnog ambijenta, kao dijela ukupnih ekonomskih i društvenih reformi u BiH na putu k EU, moraju provesti.

Na kraju, zahvalio bih Vijeću stranih investitora, i osobno gospodinu Sosnowskom, na izdavanju Bijele knjige i danim preporukama, koje su zadaća institucija u BiH.

Hvala vam za pozornost.“